

בבית המשפט העליון

בר"ם 5704/18

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשת: האניבוק אוונט פלנינג

נגד

המשיב: מנהל הארנונה בעיריית תל אביב-יפו

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים מיום 29.5.2018 בעמ"ן 11802-01-17 שניתן על ידי השופטת העמיתה יי שטופמן

בשם המבקשת: עו"ד ישראל ארוגטי

החלטה

1. זוהי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים מיום 29.5.2018 (עמ"ן 11802-01-17), השופטת העמיתה יי שטופמן). בית המשפט המחוזי דחה ערעור שהגישה המבקשת על החלטתה של ועדת הערר לענייני ארנונה כללית שליד עיריית תל אביב-יפו (להלן: ועדת הערר) מיום 16.11.2016.

2. המבקשת היא חברה העוסקת בפיתוח מוצר בתחום התוכנה שנועד לשמש בעלי עסקים בתחום של תכנון אירועים. המוצר עצמו משווק על-ידי חברה אמריקנית, שהמבקשת היא חברת בת שלה (להלן: חברת האם). לצורך פעילותה מחזיקה המבקשת בשלושה נכסים ברחוב צייטלין בתל אביב-יפו. במקור סווגו הנכסים לצרכי ארנונה בסיווג של "בית תוכנה". אולם, בעקבות בקשה לחילופי מחזיקים ביחס לשטח מסוים באחד הנכסים ערך המשיב בחינה מחודשת של נכסי המבקשת, וקבע להם סיווג של "בניינים שאינם משמשים למגורים, לרבות משרדים שירותים ומסחר" החל משנת 2015.

3. המבקשת הגישה השגה נגד הסיווג החדש, וטענה בה כי הסיווג המתאים לנכסים הוא "בית תוכנה". משדחה המשיב את ההשגה, הגישה המבקשת ערר על כך לוועדת הערר. גם ועדת הערר דחתה את טענותיה של המבקשת, בקבעה כי "מרכז הכובד בהגדרת סיווג בתי תוכנה הוא כי עיקר העיסוק בנכס הוא ייצור תוכנה. לא די כי העיסוק בנכס יהא בתחום התוכנה ובתחום המחשבים". בהמשך לכך, נקבע כי מהתשתית העובדתית שהוצגה בפני ועדת הערר עולה כי עיקר עיסוקה של המבקשת בנכס אינו ייצור תוכנה, אלא שיפור טכנולוגיה בתוכנה הקיימת, ואספקתם של שירותי תוכן, מחקר ופיתוח לחברת האם.

4. המבקשת הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי על החלטתה של ועדת הערר, אולם ערעורה נדחה. בית המשפט המחוזי קבע כי מהות עיסוקה של המבקשת הוא מתן שירותי תוכנה לחברת האם, ולא "ייצור תוכנה" כפי שנדרש בצו הארנונה הרלוונטי וכפי שהתפרש מושג זה בפסיקה. בהקשר זה, נדרש בית המשפט המחוזי למספר מבחני עזר המשמשים כאינדיקציות לסיווג הפעילות המתקיימת בנכסים. בין היתר, בית המשפט המחוזי נדרש למבחן "היקף השימוש במוצר מוגמר", שנועד לבחון האם הפעולה יוצרת ערך לקהל הרחב או למזמין אחד בלבד, וקבע כי אין ספק שהמבקשת מבצעת את עבודתה עבור לקוח אחד בלבד – חברת האם – ואינה מספקת מוצר לקהל הרחב. כמו כן, בחן בית המשפט המחוזי את "מבחן ההנגדה", שעוסק בשאלה האם הפעילות המתקיימת בנכס קרובה יותר במהותה לפעילות "ייצורית" או "מתן שירותים", תוך התייחסות לאופי המוצר. בהקשר זה, קבע בית המשפט המחוזי כי המבקשת אינה מייצרת מוצר הנמכר כסחורה, אלא כזה שנמסר לחברת האם לצורך שיווק. בעיקרו של דבר, כך נקבע, מדובר בהענקת שירותים לחברת האם.

5. הבקשה דנן נסבה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לטענת המבקשת, עניינה מעורר סוגיה הרלוונטית לחברות היי-טק רבות בישראל, אשר פועלות באופן דומה לה – מפתחות מוצר טכנולוגי בארץ, בעוד הפעילות בתחום של שיווק ומכירה נעשית בחו"ל. המבקשת טוענת כי בית המשפט המחוזי שגה בקבעו כי עיקר פעילותה אינו ב"ייצור תוכנה", שכן לטענתה נכסיה משמשים אך ורק לפיתוח תוכנה, והיא אינה נותנת שירותים נוספים לחברת האם. המבקשת מוסיפה וטוענת כי בערכאות הדיוניות קיים חוסר אחידות באשר לאופן יישומם של מבחני העזר המשמשים לבחינת הפעילות בנכס לצורך סיווג ארנונה, ובפרט לסיווג של "בית תוכנה". בהקשר זה, טענת המבקשת, בין השאר, כי במהלך השנים ניתנו הכרעות שונות באשר לשאלה האם שדרוג תוכנה או עדכון גרסה קיימת של תוכנה נחשב לייצור תוכנה, אם לאו.

6. דין הבקשה להידחות אף מבלי להידרש לתשובה. כידוע, אמת המידה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" בהליך שמקורו בהחלטה של ועדת ערר לענייני ארנונה היא מצומצמת (ראו למשל: בר"ם 1515/16 מנהל הארנונה בעיריית חיפה נ' ברוק, פסקה 5 (22.5.2016)). כשים לב לכך, בית משפט זה כבר קבע פעמים רבות כי שאלות מתחום הארנונה שהן יישומיות באופיין אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור בגלגול שלישי (ראו: בר"ם 1114/14 יוסף נ' עיריית באר שבע, פסקה 13 וההפניות שם (13.4.2014)); בר"ם 3719/18 בית עולם חורשים בע"מ נ' מנהל הארנונה מועצה אזורית דרום השרון, פסקה 10 (24.5.2018)). הבקשה דנן נסבה על שאלה יישומית מובהקת – האם נכסיה של המבקשת מתאימים לסיווג "בית תוכנה" אם לאו, בהתאם למאפייניה הקונקרטיים. הן ועדת הערר והן בית המשפט המחוזי נדרשו לשאלה האמורה והכריעו בה תוך יישום העקרונות שנקבעו לעניין זה בהלכה הפסוקה. בנסיבות אלה, אין הצדקה למתן רשות ערעור בגלגול שלישי.

7. הבקשה נדחת אפוא. משלא התבקשה תשובה, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ו באלול התשע"ח (6.9.2018).

ש ו פ ט ת